

Dr hab. Andrzej Musiał
Prof. PWSFTviT
Wydz. Operatorski i Realizacji Tv.
PWSFTviT im. L.Schillera w Łodzi
e-mail: andrzej.musial@op.pl
tel. 48/601 950 667

Warszawa, 20 IV 2022r.

Recenzja dorobku artystycznego oraz rozprawy doktorskiej
Pana dr. inż. **Jakuba Tadeusza Gadka**, w postępowaniu o nadanie
stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuk
filmowych i teatralnych, wszczętego przez Radę Naukową
Instytutu Sztuk Filmowych i Teatralnych Szkoły Filmowej
im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Pan dr inż. Jakub Tadeusz Gadek, w 1994r. ukończył studia magisterskie na Politechnice Łódzkiej, kierunek matematyka stosowana, w zakresie informatyki. Na tejże Uczelni, w 2009r. uzyskuje stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie informatyka. Od 1997 do 2011r. pracował w Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności w Łodzi, min. na stanowiskach wykładowcy, pomocnika kanclerza, dziekana. Od 2011r. do chwili obecnej pracuje w Narodowym Centrum Nauki w Krakowie na stanowisku koordynatora dyscyplin w dziedzinie nauk ścisłych i technicznych. W 2015r. kończy Europejskie studia menedżerskie typu MBA na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, a w 2016 studia podyplomowe w zakresie fotografii na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Po przedłożeniu fotograficznego dorobku i prac egzaminacyjnych, w 2019r. zostaje przyjęty do Związku Artystów Fotografików.

Ten syntetyczny opis aktywności szkicuje drogę jaką podążał(a) dr inż. J.T. Tadeusz Gadek, drogę, która nasycona treściami nauk ścisłych ewoluuje ku meandrycznym obszarom sztuki. Przestrzeniom trudnym do jednoznacznych kwalifikacji, gdzie racjonalne często ulega wrażeniu, logos interferuje z kontemplacją. Jest to droga złożonych transformacji, którą podążało wielu uznanych twórców, tak jak cytowany w pracy, W. Kandinsky z bagażem studiów prawa i ekonomii.

Portfolio Doktoranta zawiera min. wykaz uczestnictwa (okres 2017-2021) w 15 wystawach, (dwie międzynarodowe) w tym trzech indywidualnych, informacje o nagrodach i wyróżnieniach w międzynarodowych konkursach fotograficznych, kopie dyplomów, katalogi wystaw, zaproszeń oraz artykułów prasowych. Fotografie dołączone do dokumentacji postępowania prezentują twórcze predylekcje dr. inż. J.T. Gadka, ogniskujące się wokół fotografii portretu oraz aktu, głównie zrealizowane w czarno-białej konwencji. Podmiotową część stanowi 11, odrębnych prac, pod wspólnym tytułem „Różnorodność nieograniczona”.

Istotną obligacją recenzenta, w procesie analizy, jest spoglądanie na dzieła z różnych perspektyw, z podmiotowym spektrum intencji ich autora. W twórczości Doktoranta, eksponowanych formach i treściach, zwraca uwagę minimalistyczne decorum użytych środków, co w rzeczywistości medialnego przesycenia, traktuję jako wartość. W oszczędnych strategiach wizualizacji każdy detal kompozycji nabiera szczególnego znaczenia, otwierając pola kontemplacji i jednocześnie, w dyskursie z przedstawieniem, stawiania pytań.

W jednej z auto prezentacji dr inż. J.T. Gadek odnosząc się do tematyki swoich prac stwierdza: „....w swojej istocie to nie jest rzeczywistość, ale sposób, w jaki mój umysł widzi rzeczy, tworzy dla nich formy i cienie”. Komunikat ten nie osadza artystycznych inklinacji w obiektywizujących rejestracjach rzeczywistości, a w kreacjach obrazów wyobraźni z prymarnym traktowaniem formy. Mając przed sobą prace z portfolio ukazuje mi się przestrzeń wyobraźni autora, w dominującej większości wyrażona kameralnymi spotkaniami z jedną lub dwiema kobietami. Plasowane są one na ciemnych, czarnych tłach, w układzie centralnych kompozycji, z nieistniejącą lub jedynie sygnalizowaną perspektywą. Zwraca uwagę fragmentaryczne ukazywanie postaci, co jest w prezentowanych pracach częstym zabiegiem kompozycyjnym. Sugestywnym przykładem tego rodzaju obecności postaci są dwie serie zdjęć (w technikach low i high key) identycznie sfotografowanego od tyłu, bez głowy i nóg, nagiego torsu - w jednej pracy z pojawiającymi się u w jego szczytu dłońmi, w drugiej w układzie białych linii łączących poszczególne korpusy. Wizualizacja części, ograniczenie, niedostępność, niepełna egzystencja wyraża się także w oszczędnym sposobie oświetlenia, zamkniętych pozycjach ciała, przesłonięciach tkaniną, dłońmi. Tylko nieliczne, głównie portrety, to fotografie barwne. Surrealny akcent odnajduję w dyptyku sfotografowanej w plenerze nagiej modelki, w planie pełnym, w wertykalnym i horyzontalnym układzie, która podtrzymując sztuczną nogę sugeruje

jej integralność z ciałem. Fragmentaryczna obecność i zanikanie jest tematem cyklu PhotArt z wystawy PhotArt & Rock`n`Roll. W realizacji tego projektu obserwujemy zanikanie sfotografowanej na czarnym tle postaci z pojawiającymi się i wypełniającym przestrzeń kadru odrębnymi szkicami, rysunkami jakby komunikującymi atrofie fotograficznego medium na rzecz wykonanej swobodnie, odrębnej grafiki.

Ekspozowanie części, detali, znajdowanie dla nich kontekstów, nie ogranicza się do przestrzeni studia, proces ten jest tematem serii ulicznych, dokumentalnych fotografii jednoznacznie definiowanych tytułem: „Fragment większej całości”. Tutaj dr inż. J. T.Gadek w strategii kadrowania elementów ścian, graffiti, napisów, angażuje naszą uwagę w rozpoznawaniu nie tylko ich plastycznych kondycji, uczestniczymy w procesie odkrywania mikro narracji: „nie wiem–wiem”. Z uwagi na zastosowanie , odrębnej techniki fotografowania, wyróżnia się kompozycja zdjęć, przyrody i bliżej niezdefiniowanego pomieszczenia, bez udziału, sztafażu człowieka, zrealizowanych deformującymi obiektywami obiektywami typu fisheye, których układ (w dysertacji) tworzy formę krzyża, zatytułowanych „Trzecie oko”.

Część praktyczną niniejszego postępowania stanowi zbiór 11 fotograficznych sekwencji, pod tytułem „Różnorodność nieograniczona”. W kompilacji tej prace charakteryzują się tytułową różnorodnością, barwne i czarno-białe, powiązane jednakże (poza pojedynczymi sekwencjami) wspólnymi cechami wizualizacji – płaskimi przestrzennie inscenizacjami, uproszczoną fakturą oświetlenia , definicją ostrości i charakterystyczną dla całości repetycją elementów. Większość to zestawy po kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt niewielkich fotografii, tworzących zintegrowane, zgeometryzowane struktury. Ich istotą są permutacje jednego motywu, których jakości narracyjne ustępują obecnościom form, ich ekspresjom. Opatrzone są one krótkimi tytułami, tworzącymi rodzaj interpretacyjnych drogowskazów min.: Studium baletu, Wnętrze, Supremacja Plasiku, Most, Rozkwit. Z uwagi na wyglądy sfotografowanych obiektów, usytuowania w strukturze, balansują w recepcji między rozeznawaniem koncepcji narracji a zjawiskiem, wrażeniem ornamentu. „Różnorodność nieograniczona” w kontekście założeń Autora to min. możliwość nieograniczonych permutacji w obrębie proponowanych struktur, to także postulat egalitarnego rysu, uczestnictwa każdego widza, przyjęcia postawy kompozytora nowego układu elementów. Abstrahując nie tylko od pragmatycznych możliwości realizacji tego rodzaju idei, spoglądam na propozycje, wybory dokonane przez Doktoranta, koncentruję uwagę na ilości, wielkości i kolejności elementów. W

odniesieniu do trzech aspektów twórczości - intuicji, gustów i racjonalizacji, wymiar intelektualny stanowi platformę analiz. W dostępnych opracowaniach nie znajduję odautorskich eksplikacji dotyczących przyjętych form wizualizacji, a także ich funkcji narracyjnych, min.: dotyczących ilości („Studium baletu” 40 zdjęć, „Most” 63), formatów zdjęć, zastosowanego charakteru oświetlenia, odwzorowania perspektywy etc., co tworzyłoby rodzaj przestrzeni dyskursu z intencją oraz jej realizacją. Koncentruję uwagę na czarno-białej kompozycji pt. „Wnętrze” składającej się z 9 elementów, tworzących symetryczną konstrukcję z asymetrycznym układem ciała (fragment) leżącej kobiety w centrum. Dobór elementów: szerokie, czarne passepartout, gra pionów, poziomów, linii i krzywizn, tego co przynależy do świata materii nieożywionej i cielesności, tworzy wewnątrz zintegrowaną wypowiedź, zbudowaną na głęboko kontrastujących motywach. Prostota form i złożoność osiągniętego efektu – wrażenia i myśli, stanowi dla mnie syntezę estetycznych i merytorycznych poszukiwań dr. inż. J. T. Gadka.

We wstępie do Aneksu teoretycznego pt. „Rola sekwencji w fotografii. Aneks do dzieła pod tytułem Różnorodność nieograniczona” dr inż. J. T. Gadek stwierdza: „W swojej pracy podejmuję próbę analizy zjawiska sekwencji w fotografii jako odrębnego środka wyrazu artystycznego /.../. W literaturze brak jednolitego opracowania dotyczącego tej dziedziny, w związku z czym ta praca wypełnia istniejącą lukę”. Na 108 stronach Doktorant dokonuje (jak sam pisze: w trybie próby) uporządkowań funkcjonujących w sztuce fotografii, wyrażających się kompozycjami wielu zdjęć stanowiących jedno dzieło. Tworzenie systematyki, teoretycznych modeli traktuję nie tylko jako ważny aspekt opisu rzeczywistości, ale także jako przestrzeń, wynikających całościowego spojrzenia na zjawisko, inspiracji. Dr inż. J. T. Gadek w logicznej, strukturze Aneksu omawia proponowany schemat postrzegania narracji sekwencji z uwagi na porządki: chronologiczne, wynikające z relacji między obrazami, tworzące specyficzne ekspresje. Z powodu wielości poruszanych zagadnień, mamy tutaj do czynienia z opracowaniem głównie sygnalizującym charakterystyczne cechy definiowanych form. Autor akcentuje zagadnienie interakcji widza z narracyjnymi potencjałami struktur sekwencji, podkreślając oczywisty, subiektywny aspekt relacji, tworzenia nowych kontekstów wynikających ze zmiany uszeregowania elementów. W tym wątku, należy stwierdzić, iż zjawisko tworzenia nowych znaczeń, postrzegania z uwagi na zmianę uszeregowania, w strategiach narracji filmowych, począwszy od narodzin kinematografii, stanowi oczywistą praktykę w tworzeniu wizualnych komunikatów, ugruntowaną znanymi eksperymentami montażowymi min. Lwa

Kuleszowa z lat 20 XXw. Wraz z tekstem Doktorant prezentuje i omawia zdjęcia, oprócz prac własnych, 19 autorów, z marginalnym odniesieniem się do polskich akcentów (cytowana jest jedna praca fotografki młodego pokolenia Natalii Dołgowskiej) Obecny w opisie rys historyczny, koncentracja na kontekstach związanych z koncepcjami ekspresji fotograficznych wyrażanych w ideach sekwencji, w Polsce, latach 60-70 była istotną formą artystycznych poszukiwań, których echa dokonań można odnaleźć w wielu współczesnych realizacjach. Stąd powstaje pytanie o brak choćby krótkiego akapitu na ten temat. Wyrażam tę refleksję w formie pytania o motywację, gdyż, z uwagi na przebyte studia w zakresie fotografii, wiedza dotycząca tego ważnego okresu w historii fotografii polskiej, z pewnością nie jest Autorowi obca.

Lektura dysertacji uświadamia złożoność problematyki, jej głębokość także w relacjach do innych dyscyplin sztuki. Gotowość do kreacji systemowego spojrzenia na panopticum medialnych rzeczywistości, stanowi wartość, jest niezbędnym elementem funkcjonowaniu obiektów sztuki w przestrzeniach kultury. Mam nadzieję, iż „próba analizy zjawiska sekwencji” będzie stanowiła twórczy asumpt, w aktywnościach dr. inż. J T. Gadka, do rozwinięcia analizowanych motywów w szczegółowych, teoretycznych opracowaniach oraz artystycznych manifestacjach.

Konkluzja

Fotografie dr. inż. Jakuba Tadeusza Gadka jawią się jako kreacje i notacje subtelnych obserwacji, mogą stanowić źródła eksploracji zawartych w nich artystycznych potencjałów, mających istotowy fundament w pasji autora do refleksji, intelektualnych konstatacji. Treści dysertacji oraz prace inspirują do dyskusji nad niezwykle istotnymi współcześnie zagadnieniami, obecności dzieła w strukturach ikonosfery, a także procesów recepcji, stąd wnioskuję o dopuszczenie dr. inż. Jakuba Tadeusza Gadka do dalszych czynności postępowania, określonych Ustawą z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz niektórych innych ustaw oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r., wszczętego przez Radę Naukową Instytutu Sztuk Filmowych i Teatralnych Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

